

ČÍSLO: 3/2004 – březen 2004

ZPRAVODAJ

ROZHOVOR

„Vstup naší republiky do EU se realizace Projektu Zdravé město nepochybně dotkne. Již se tak i stalo...“

Rozhovor s MUDr. Alenou Šteflou, vedoucí kanceláře Světové zdravotní organizace (WHO) v ČR

Paní doktorko, jak vnímá WHO vývoj Projektu Zdravé město v ČR?

Úkolem Světové zdravotní organizace není hodnocení a porovnávání jednotlivých zemí. Z neformálních diskusí na forech WHO je však patrné, že je velmi dobře vnímáno, kolik příznivců si projekt Zdravých měst v České republice již získal. Domnívám se, že nyní by se asociace NSZM ČR mohla stát modelem pro podobné organizace v některých evropských zemích. S vedoucí kanceláře WHO Slovenské republiky chceme přispět k vzájemné spolupráci a výměně zkušeností s Projektem Zdravé město. Již jsme hovořily např. o účasti slovenských kolegů na některých akcích Národní sítě Zdravých měst ČR.

Ovlivní vstup ČR do EU realizaci Projektu Zdravé město?

Vstup naší republiky do EU se projektu nepochybně dotkne. Dokonce se domnívám, že se tak již stalo. Vždyť např. i nové regionální uspořádání ČR je výsledkem požadavku EU. Přenesení odpovědnosti na komunální politiky je také jednou ze strategií unie. Tato změna v sobě zahrnuje výhodu čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. To, že se již některé regiony začínají připojovat k NSZM ČR nebo se o její činnost zajímají, ukazuje, že regionální politici budou hledat vhodné modely, jak některé aktivity podpory zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života začlenit do regionálních plánů. Jistě velkou motivací proto jsou i zmíněné možnosti strukturálních fondů.

Není to tak dávno, co byla otevřena další fáze projektu Zdravých měst. Co nového přinese?

Je pochopitelné, že i tento projekt musí reagovat na nové skutečnosti, které s sebou 21. století přináší. Stárnutí populace a zabezpečení kvality života této stále početnější věkové skupiny, vlivy migrace, vytváření zdravých a bezpečných podmínek pro mladou generaci to jsou hlavní témata, která musí být předmětem realizace nadcházející IV. fáze projektu Zdravé město.

AKTUALITY

Kroměříž, Litoměřice: Smyslem kampaně je chránit děti před úrazy

Průzkum, který loni iniciovalo město Litoměřice coby člen NSZM ČR, jednoznačně prokázal, že děti jezdí na kolech bez ochranných cyklistických přileb. Kampaň „Na kolo - jen s přilbou!“ usilující o zvýšení bezpečnosti nejmladších účastníků silničního provozu, kterou loni uspořádala Bezpečná komunita Kroměříž, město Litoměřice zaujala natolik, že její tvůrce pozvala k iniciaci kampaně i ve svých zdech. Na realizaci projektu budou spolupracovat policisté, VZP, radnice a další. Kroměříž přitom dodá metodiku a propagační materiály. „Rádi bychom pro školy uspořádali i výtvarnou soutěž, jejíž výherci by mohli dostat kupony na slevu při nákupu cyklistické přilby. V Kroměříži jsou již tak daleko, že po návštěvě namátkou vybraného místa, třeba koupaliště, daruje město nové kolo malému cyklistovi, jenž jezdí s přilbou,“ přiblížila Lenka Procházková, koordinátorka Projektu Zdravé město. „Doufáme, že tato akce pomůže ochránit před závažnými úrazy i děti v Litoměřicích,“ vyjádřil přání tvůrců kampaně MUDr. Sedlák, lékař z dětského oddělení kroměřížské nemocnice.

Chrudim: Jupiter pomůže obětem domácího násilí

Obětem domácího násilí má pomoci projekt Jupiter, který v rámci projektu Zdravé město připravuje město Chrudim společně s Centrem J. J. Pestalozziho.

Podle nedávného průzkumu hledají jen na Chrudimsku pomoc desítky týraných žen, ve skutečnosti je však lidí, kteří potřebují pomocnou ruku, mnohonásobně více. „Domácí násilí je většinou skryté v rodinách. Žen, které přiznávají, že jsou jeho obětí, a chtěly by to řešit, je na Chrudimsku možná 20. Několikanásobně víc je těch, které si potřebují o svých problémech spíše povídat,“ uvedla manažerka prevence kriminality Radka Pochobradská z chrudimské radnice. Ředitel Centra J. J. Pestalozziho Pavel Tvrđík připomněl, že oběťmi domácího násilí mohou být i děti a výjimečně i muži. Všichni by měli již ve druhém čtvrtletí tohoto roku najít pomoc v nynějším chrudimském Dětském krizovém centru. „Počítáme s rozšířením činnosti krizové linky, chceme těmto lidem poskytnout kompletní poradenství, včetně právníka a psychologa, v případě potřeby terapii a také chráněné bydlení pro ty, kteří se

rozhodnou situaci radikálně řešit a potřebují na přechodnou dobu utajené ubytování," řekl Tvrdík. Projekt Jupiter však počítá i s prevencí. Podle Pochobradské totiž problém spočívá také v tom, že řada lidí neví, jak by se k nim měl jejich partner chovat. Na nákup alespoň jednoho utajeného bytu, mzdy odborníků a další výdaje potřebuje letos Chrudim asi 1,5 milionu korun. Město proto požádalo o podporu z programu prevence kriminality ministerstva vnitra, větší část peněz však budou muset získat město i centrum z jiných zdrojů. "Část peněz chceme získat od sponzorů, část z Evropské unie," shrnula Pochobradská. V rámci Projektového inkubátoru již poradce NSZM ČR na finanční zdroje Jan Brožek Chrudimským doporučil vhodný dotační program EU. Projekt má finančně podpořit také ministerstvo práce a sociálních věcí.

Skotnice: Stavějí si hřiště pro všechny generace

Před časem přišla skotnická radnice s nápadem účelně využít prostranství, jež zatím „leží ladem“ v areálu fotbalového hřiště. Taneční parket? Dětské hřiště? Nebo něco jiného? Jak vybrat, co je nejvhodnější? Radnice oslovila veřejnost. Její výzva nezůstala bez odezvy.

Nejprve se k projektu vyjadřovaly děti. Kromě přání, o kterých již delší dobu hovořily - skluzavka, lezecké stěny, pískoviště, altán - přišly se spoustou dalších nápadů - počínaje přírodní posilovnou a konče bylinkovou zahrádkou pro babičky. Později se k projektu vyjadřovala i ostatní veřejnost. „Občané vystupovali velmi aktivně. Skvělé je, že se do příprav projektu zapojily opravdu všechny zájmové i věkové skupiny. Po jeho realizaci si tak v areálu všichni najdou své místo," pochvalovala si starostka Anna Mužná. Předpokládané finanční náklady se pohybují kolem 1,5 mil. korun. Už v polovině roku 2003 obec na projekt získala dvousettisícový příspěvek od Nadace VIA Praha. Dále se počítá s prostředky z obecního rozpočtu, příspěv by měl i kraj, sponzoři, plánována je veřejná sbírka. „Do projektu byl zahrnut herní koutek pro předškolní i starší děti, odpočinková zóna pro maminky s kočárky i seniory včetně bylinkové a květinové zahrádky. Chybět nebude hřiště na rekreační sporty, přírodní posilovna a zázemí pro pořádání kulturních akcí i rodinných oslav," vyjmenovala starostka. „Čeká nás spousta práce jak při vlastní stavbě, tak hlavně při shánění financí," povzdechla si, ale obratem vyzdvihla nadšení Skotnických, kteří jsou podle ní odhodláni náročný projekt dotáhnout dokonce.

Moravská Třebová: Sběráček naučí třídit odpad

Učit třídit komunální odpad obyvatele všech věkových skupin se rozhodli v Moravské Třebové. K dosažení cíle se spojili představitelé projektu Zdravé město, technických služeb a odboru životního prostředí.

V Moravské Třebové zajišťují svoz komunálního odpadu, tříděného papíru a plastů technické služby. "Síť sběrných nádob na separovaný odpad je dostatečně hustá," míní koordinátorka projektu Zdravé město Veronika Cáplová. Problém však vidí v zajištění čistoty sběru. „Kontejnery jsou opakovaně znečišťovány jiným než tříděným odpadem," říká jednatelka technických služeb Gabriela Horčíková. Proto ve spolupráci s vedoucím odboru životního prostředí Pavlem Báčou zpracovali projekt začínající s osvětou u nejmenších - „Kytičky panáčka Sběráčka". Program dá dětem informace o recyklaci a třídění odpadu i o ekologické výchově. "Zatím zapojíme mateřské školy a první stupeň ZŠ," uvádí Cáplová. V šesti předškolních třídách městských školek bude postupně 130 dětí formou hry řešit potíže při hromadění odpadů, až pod vedením lektora zjistí, že jediným způsobem, jak se odpady nezavalit, je třídění a recyklování materiálů. Žáci prvního stupně ZŠ budou o separaci informovat pomocí Šedivce a Zelence, dvou ostrovů s odlišným životním stylem. "Na jednom se žije v souladu s přírodou, na druhém musela zeleň ustoupit průmyslu. Děti se pokusí vyřešit krizovou situaci s odpady. Zároveň budou soutěžit. Body, samolepky s kytičkami, získají za uložení bioodpadu a separovaného odpadu ve sběrovém dvoře. Nejúspěšnější sběrači mohou získat třeba jízdní kolo," uvedla Cáplová. Stranou v oceňování nezůstanou ani školy jako celek. Po sérii přednášek dostanou nádoby na separaci odpadu. Ekoprojekt nezapomíná ani na „dospěláky". Přehled o třídění domovního odpadu začnou poskytovat samolepky na kontejnerech. Kytičky rozkvetou tam, kde si s odpadem umějí poradit, problémy s tříděním bude signalizovat samolepka velkého bodláku. Nyní se Moravsko-třebovští prostřednictvím regionálních médií s eko projektem seznamují, od dubna ho spustí v praxi.

Brána městům otevřená...

Do sítě Zdravých měst v březnu přistoupily: mikro-region Střední Valašsko a druhé největší město jihlavského okresu město Telč. Prvním počinem projektu Zdraví pro Telč byla akce „Zdravé zoubky" zaměřená na prevenci zubního kazu u telčských předškoláků, žáků prvních tříd ZŠ i okolních malotřídek. Další aktivita „nováčka" mezi Zdravými městy na sebe nenechala dlouho čekat. "V únoru byl zahájen takzvaný Peer program, který spočívá v pozitivním ovlivňování názorů a postojů mladých lidí bez přímých autoritativních vstupů dospělých," uvedla telčská místostarostka Hana Müllerová.

KONTAKT

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

T: +420 602 500639

E: paha@nszm.cz

W: www.nszm.cz

Petr Švec

národní koordinátor Projektu Zdravé město